

Komunikat Zarządu PZA w sprawie zawieszenia działalności Grupy Ratownictwa Jaskiniowego PZA

Zarząd PZA na zebraniu w dn. 3 grudnia 2019 r. zdecydował o podtrzymaniu wcześniejszej decyzji Prezydium Zarządu o zawieszeniu działalności Grupy Ratownictwa Jaskiniowego PZA. Zawieszenie ma charakter bezterminowy. Przyszłość Grupy będzie przedmiotem dyskusji na najbliższym Walnym Zebraniu KTJ. Zarząd zwraca się do Komisji Taternictwa Jaskiniowego PZA aby to zebranie odbyło się w możliwie najbliższym terminie na początku przyszłego roku.

Bezpośrednią przyczyną podjęcia przez Zarząd PZA decyzji o zawieszeniu działalności GRJ była informacja o podjęciu działań i decyzji w sprawie organizacji spotkania ECRA (European Cave Rescue Association) w Polsce, powiązanej z podjęciem przez członków GRJ międzynarodowych zobowiązań, bez zgody czy nawet wiedzy Zarządu PZA. W naszym przekonaniu organizacja tak poważnej międzynarodowej imprezy jaką jest spotkanie ECRA powinna być jednoznacznie poprzedzona zgodą Zarządu Związku. Tymczasem inicjatywa ta została podjęta również bez zgody i wiedzy KTJ. Ponadto informacje o chęci organizacji spotkania ECRA w Polsce, przedstawiciele GRJ mogli zgłosić na szerszym forum, podczas spotkania, które odbyło się w Podlesicach 5 października br. Tymczasem informacja ta nie została w należyty sposób przekazana ani do członków Komisji Taternictwa Jaskiniowego, ani do Zarządu PZA.

Niezależnie od zapewne dobrych intencji inicjatorów organizacji spotkania ECRA w Polsce w 2020 r., nie ma zgody Władz PZA na takie nie uzgodnione działania i przekraczanie posiadanych kompetencji. Dotyczy to zarówno podejmowanych decyzji, zaciąganych zobowiązań, jak i polityki informacyjnej.

Zarząd PZA docenia zaangażowanie i pracę członków Grupy Ratownictwa Jaskiniowego. Uważamy także, że podnoszenie kompetencji związanych z ratownictwem jest potrzebne w szczególności wśród grotolarzy uczestniczących w wyprawach do krajów w których nie ma dobrze zorganizowanych służb ratowniczych. Taki był również podstawowy cel powołania GRJ.

W polskich górach i polskim porządku prawnym działania ratownicze wykonują służby

ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom będącym w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia, a w przypadku gór i jaskiń podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich*, tj. TOPR i GOPR. Działania ratownicze podejmowane w ramach ratownictwa górskiego są określone w art. 6 ustawy, natomiast art. 8 ustawy wskazuje z kim podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego współdziałają przy wykonywaniu działań ratowniczych oraz od kogo mogą żądać pomocy. O ile art. 6 jest katalogiem otwartym, to art.8 jest katalogiem zamkniętym. Oznacza to, iż podmioty do których może się zwrócić TOPR są określone w ustawie.

GRJ został zatem powołany jako grupa ratownicza działająca w jaskiniach zlokalizowanych w krajach nie posiadających służb ratowniczych zdolnych do prowadzenia akcji ratunkowych w jaskiniach, a nie jako podmiot konkurencyjny dla profesjonalnych służb ratowniczych. Te uwarunkowania stracili z horyzontu członkowie GRJ domyślnie rozszerzając obszar i zakres swoich kompetencji również do obiektów jaskiniowych w Polsce.

Ta sytuacja rozwijała się już od kilku lat, osiągając swoje apogeum w trakcie trwania akcji ratunkowej w Jaskini Wielkiej Śnieżnej jesienią 2019. GRJ zgłosił swoją dyspozycyjność i gotowość do podjęcia działań ratowniczych z których TOPR nie skorzystał, co spowodowało frustrację w GRJ i sporej części środowiska jaskiniowego. Tymczasem z przyczyn formalnych TOPR nie miał prawa do zaangażowania Grupy Ratownictwa Jaskiniowego w tej akcji.

W opinii Zarządu PZA szum medialny wywołany przez GRJ i jego członków w trakcie oraz po zakończeniu akcji ratowniczej w Jaskini Wielkiej Śnieżnej, połączony z dużą i nieprzychylną dla TOPR aktywnością w mediach społecznościowych, spowodowały niepotrzebne napięcia oraz wpłynęły negatywnie na nasze relacje z TOPR. Należy także zauważyć, iż aktywność w mediach społecznościowych oraz działania koordynatorów GRJ będących osobami publicznymi, traktowane są przez wiele osób jako tożsame ze stanowiskiem i działaniami Związku.

Kluczowe dla sprawy wydaje się znalezienie rozwiązania dla sytuacji w której aktywni sportowo grotolazi, szkolący się często intensywnie dla prowadzenia akcji ratunkowych w jaskiniach mogą brać udział czy wręcz prowadzić akcje ratownicze w wielu miejscach świata, z wyłączeniem swojego ojczystego kraju i "naszych" jaskiń.

Włączenie GRJ do systemu ratowniczego jako samodzielnego podmiotu wymagałoby przeprowadzenia zmian formalnych, również na poziomie ustawy o bezpieczeństwie w górach. Ponadto taka zmiana wymaga zaangażowania sporych środków finansowych i wysiłków

organizacyjnych. Zarząd PZA uważa, że działania takie byłyby kosztowne, a ich efektywność wątpliwa. W opinii Zarządu PZA, jeśli członkowie GRJ zamierzają angażować się w działania ratownicze na terenie TPN, to optymalnym rozwiązaniem jest akces jego członków do struktury TOPR i pozyskanie przez zainteresowane osoby statusu ratowników TOPR. Takie również wnioski zostały podjęte przez Szczyt Środowiska Jaskiniowego, który odbył się w dniu 5 października 2019 r. w Podlesicach. Taką drogę dla rozwiązania tego problemu widzi Naczelnik TOPR zachęcając osoby spełniające kryteria do składania aplikacji na członka kandydata TOPR. W Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym działa spora grupa taterników i alpinistów zrzeszonych w PZA. W środowisku taternictwa powierzchniowego nie ma głosów, że konieczne jest powołanie Grupy Ratownictwa Taternickiego, które miałyby działać równoległe lub wspierać TOPR w prowadzeniu akcji ratunkowych ofiar wypadków wspinaczkowych.

Uważamy, iż dalsze kroki zmierzające wypracowania nowej formuły funkcjonowania GRJ powinny zostać przeprowadzone przez środowisko jaskiniowe w trakcie Walnego Zebrania Komisji Taternictwa Jaskiniowego PZA, które odbędzie się w styczniu 2020 r.

W ocenie Zarządu PZA jedyną alternatywą dla funkcjonowania GRJ w obecnej formie w strukturach PZA jest skoncentrowanie się działalności Grupy na szkoleniu członków środowiska jaskiniowego w doskonaleniu technik ratowniczych i gotowość do działań ratowniczych w krajach w których jaskiniowe służby ratownicze nie funkcjonują, oraz gdzie prowadzenie takich akcji nie stoi w konflikcie z lokalnym prawem.

Jeśli GRJ nie jest w stanie zaakceptować stanowiska Zarządu PZA w tej sprawie, może realizować swoje koncepcje zmiany porządku prawnego w Polsce, ale konieczne do tego jest wyodrębnienie nowej, niezależnej od PZA struktury, posiadającej osobowość prawną. Zarząd PZA nie zamierza blokować takich inicjatyw, jeśli to one zwyciężą wśród członków GRJ, natomiast zdaniem Zarządu nie są one obecnie potrzebne.

Oczywiście liczymy na dalszą współpracę GRJ w ramach PZA.

Z taternickim pozdrowieniem,

Zarząd PZA